Aleg. 84.

Sprawozdanie

komisyi górniczej o przedłożeniu rządowem, zawierającem projekt ustawy regulującej w Królestwie Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem prawo do wydobywania minerałów, które mają służyć do użytku, jako zawierające żywicę ziemną.

Wysoki Sejmie!

Ustawa górnicza z 23. Maja 1854 przedstawia przedsiębiorstwom mającym na celu odbudowę minerałów zastrzeżonych, czyli stanowiących przedmiot regale górniczego, bardzo ważne korzyści. Oprócz prawa własności minerałów znalezionych w cudzym gruncie, dość wymienić tylko uprawnienie do poszukiwania i wydobywania ich za umiarkowanem wynagrodzeniem właściciela użytej powierzchni gruntu; możność wywłaszczenia również za umiarkowanem wynagrodzeniem lub obciążenia służebnościami cudzego gruntu, ilekroć to dla rozwoju kopalni jest niezbędnem, zabezpieczanie częstokroć niezmiernie kosztownej czynności poszukiwawczej od współzawodnictwa na całym obszarze wyłączności górniczych, wreszcie ulgi podatkowe, polegające na zastąpieniu podatku zarobkowego należytościami od miar górniczych, oraz na wymiarze podatku dochodowego, wedle norm odpowiadających warunkom produkcyi.

Mimo tych korzyści powstały ważne wątpliwości co do użyteczności powszechnej ustawy górniczej dla przemysłu naftowego, który już po wejściu w życie takowej powstał i rozwinął się w kraju naszym.

Wątpliwości te płynęły głównie ze względów na właścicieli ziemskich zniewolonych do cierpienia na swoim gruncie przedsiębiorstw, które wymagały nieznacznych stosunkowo kapitałów i mogły być prowadzonemi przez właścicieli gruntu na własną rękę. Względy te podniesione z naciskiem przez Towarzystwo rolnicze i Reprezentacyę krajową spowodowały wydanie Najwyższego postanowienia z 22. Stycznia 1862 uzupełnionego rozporządzeniem ministeryalnem z 16. Lutego 1865, mocą których nafta służąca do oświetlenia, jako też i wosk ziemny z liczby minerałów zastrzeżonych wyjętemi i za przynależność gruntu uznanemi zostały.

Na nieszczęście zaniedbano równocześnie z tem wyłączeniem produkcyi naftowej z pod ustawy górniczej, unormować tę produkcyę w sposób odpowiedni jej warunkom i zapewnić jej tę pieczę, jakiej każdy przemysł górniczy niezbędnie potrzebuje. Zaniedbaniu temu przypisać należy liczne wadliwości przemysłu naftowego, z których podnieść wypada głównie nieracyalność wielu przedsiębiorstw założonych na zbyt małych, prawidłowej odbudowy nie dozwalających, przestrzeniach, niepewność kapitałów inwestowanych w kopalnie na cudzych gruntach, których sprzedaż

pociągnąć może za sobą utratę uprawnienia właściciela kopalni, wyzyskiwanie częstokroć podstępnemi środkami właścicieli gruntu przez przedsiębiorców lub odwrotnie; wreszcie brak niezbędnej dla regulowania stosunków między graniczącemi ze sobą przedsiębiorstwami ingerencyi urzędów fachowych.

Wszystkie te wadliwości rozwoju przemysłu naftowego spowodowały c. k. Rząd w r. 1873. do wniesienia do Wys. Sejmu przedłożenia opiewającego na zaliczenie nafty i wosku ziemnego do minerałów zastrzeżonych t. j. podlegających postanowieniom ustawy górniczej. Wysoki Sejm wszakże w przekonaniu, że uregulowanie przemysłu naftowego osiągnąć się da za pomocą ustawy policyjno-górniczej, bez ujmy dla interesów własności ziemskiej, oświadczył się uchwałą z 16. Stycznia 1874 przeciw przedłożeniu rządowemu a w roku następnym wezwał c. k. Rząd do przedłożenia Sejmowi projektu ustawy regulującej stosunki prawne, techniczne i policyjne przy wydobywaniu oleju ziemnego, smoły ziemnej i wosku ziemnego na zasadzie przynależności tych minerałów do gruntu. Skutkiem tych uchwał sejmowych zarządzone zostały przez Wydział krajowy i c. k. Rząd wyczerpujące i wielokrotne narady z przemysłowcami naftowymi jakoteż z biegłymi w górnictwie. Owocem tych narad był wniesiony przez Wydział krajowy w r. 1878. projekt ustawy o wydobywaniu nafty, wosku ziemnego i wszystkich w tych samych pokładach znajdujących się żywic, której Wysoki Sejm nie uchwalił i ustawa regulująca produkcyę oleju skalnego i wosku ziemnego uchwalona na posiedzeniu Wys. Sejmu z dnia 18. Października 1878, która jednak nie otrzymała Najwyższej Sankcyi.

Zajmując się ponownie tą sprawą, uchwalił Wysoki Sejm na posiedzeniu z d. 17. Paźdz. 1881 rezolucyę wzywającą c. k. Rząd, ażeby przedłożył do konstytucyjnego traktowania projekt ustawy naftowej osnuty na zasadzie przynależności nafty, wosku ziemnego i innych tymże pokrewnych żywicznych materyałów do gruntu a poddający wydobywanie takowych dozorowi władz górniczych przy zastósowaniu przepisów ułożonych na modłę dotyczących postanowień ustawy górniczej.

Postępując w myśl tej rezolucyi sejmowej, c. k. Rząd przedłożył Radzie państwa projekt ustawy naftowej, który zawierał tylko postanowienia należące do zakresu prawodawstwa państwowego a wydanie dalszych po za ten zakres wychodzących postanowień zostawił ustawodawstwu krajowemu.

Przedłożenie to rządowe zostało ze zmianami niewielkiej doniosłości przez obie Izby uchwalone i otrzymało przez Najwyższą sankcyę z d. 11. Maja 1884 moc ustawy państwowej, która też uzupełniona postanowieniami, należącemi do zakresu prawodawstwa krajowego stanowi przedmiot przedłożenia rządowego, przydzielonego komisyi górniczej uchwałą Wysokiego Sejmu z 2. Października b. r. do sprawozdania.

Jakkolwiek postanowienia ustawy państwowej, zawarte w tem przedłożeniu nie podpadają uchwałom Wysokiego Sejmu, wszelakoż komisya górnicza bacząc na §. 13. ustawy państwowej, stanowiący, że ta ostatnia wejść ma w życie dopiero wtedy, „gdy zastrzeżone prawodawstwu krajowemu zarządzenia zostaną wydane“ — uznała za stósowne poddać całe przedłożenie — nie wyłączając zawartych w niem postanowień ustawy państwowej, gruntownemu rozpoznaniu przedsiębiorców naftowych z rozmaitych części kraju.

Po wielostronnej a wyczerpującej naradzie, komisya górnicza nabyła przekonania, że przedłożony Wys. Sejmowi projekt ustawy odpowiada zasadom przez Wysoki Sejm uchwalonym i zawiera korzystne dla przemysłu naftowego postanowienia. Na poparcie zaś tych twierdzeń pozwala sobie komisya wskazać na §. 1, który przyznaje właścicielowi gruntu prawo rozporządzalności względem znalezionych w nim minerałów żywicznych (z wyjątkiem węgla bitumenicznego), a zatem stanowi wyraźnie, że te minerały, chociażby nie miały być do oświetlenia użyte, nie stanowią przedmiotów regale górniczego; na §. 2., który tworzy możność oddzielenia prawa wydobywania rzeczonych minerałów od prawa własności gruntu, a zatem zabezpieczenia właściciela kopalni od utraty uprawnienia przez sprzedaż gruntu; na końcowy ustęp §. 2. i na §. 3., które przez utworzenie ksiąg naftowych prowadzonych w myśl postanowień ustawy z 25. Lipca 1871 ułatwiają właścicielom pól naftowych pozyskanie taniego kredytu; na §§. 6. i 7., które ułatwiają połączenie kilku pól nafto-

wych w jednę prawną całośc większej objętości, przez co bez zaprzeczenia przemysł naftowy na racyonalniejszych stanie podstawach; na §§. 10. i 30., które przyznają właścicielowi pola naftowego prawo służebności na cudzych gruntach, a nawet wywłaszczenia innych właścicieli, jeśli to dla racyonalnego ruchu kopalni jest niezbędnem; wreszcie na §. 32, który reguluje stosunki prawne pomiędzy uprawnionymi do wydobywania minerałów żywicznych a ich urzędnikami, dozorcami i robotnikami, oraz ustanawia kasy brackie wedle postanowień ustawy górniczej.

Uwidoczniwszy w powyższy sposób korzyści, jakie przedłożenie rządowe przemysłowi naftowemu zapewnia, komisya górnicza nie może pominąć, że projektowana ustawa powinnaby w?pieczołowitości o rozwój tego przemysłu pójść dalej, a mianowicie w następujących kierunkach:

Przedsiębiorstwa górnicze ograniczające się na wydobywaniu surowych produktów wolne są w myśl dekretu kancelaryi nadwornej z 4. Października 1815 r. od podatku zarobkowego. Przywilej ten nie przysługuje dotychczas kopalniom wosku ziemnego i t. p. minerałów żywicznych, ponieważ kopalnie te nie podlegają dotąd przepisom ustawy górniczej i nie płacą należytości od miar górniczych. Skoro jednak nowa ustawa naftowa nakłada na nie ciężar stósowania się do górniczo-policyjnych przepisów i ulegania kontroli władz górniczych, przeto względy słuszności przemawiają za tem, ażeby rzeczone kopalnie, równie jak wszystkie górnicze, od podatku zarobkowego uwolnione, a w zamian do płacenia należytości górniczych w stosunku do powierzchni obowiązane zostały.

Niemniej byłoby wskazanem, ażeby podatek dochodowy od przedsiębiorstw naftowych był wymierzanym wedle przepisów dekretu Ministerstwa Skarbu z dnia 22. Marca 1864 l. 15.221, co byłoby dla rzeczonych przedsiębiorstw o tyle korzystnem, ile że wymiar ten byłby uskutecznionym na podstawie fasyj potwierdzonych przez obeznane z naturą przedsiębiorstwa władze górnicze, przezco byłaby położoną tama zbyt wysokiemu oszacowaniu dochodu przez władze skarbowe nie posiadając zazwyczaj dostatecznych do tego wiadomości fachowych.

Nareszcie nie może komisya górnicza pominąć milczeniem, że jeśli §. 17. ustawy górniczej nie dozwala poszukiwań w zabudowaniach, zagrodach, sadach i t. d. bez zezwolenia właścicieli gruntu, to byłoby rzeczą ze wszech miar wskazaną, ażeby częstokroć większą nierównie wartość posiadające kopalnie naftowe również do rzędu objektów zaliczone, były w których i naokoło których w promieniu 20 sążni czyli 38 metrów wszelkie poszukiwania za minerałami zastrzeżonemi bez zezwolenia właściciela miejsca mieć nie mogą.

Skreśliwszy w powyższy sposób ogólny swój pogląd na przedłożony Wysokiemu Sejmowi projekt ustawy — komisya górnicza przechodzi do wniosków dotyczących zmian, jakie w poszczególnych postanowieniach rzeczonej ustawy uskutecznić i do rezolucyi, którą w interesie przemysłu naftowego uchwalić, zdaniem jej, należy.

W §§. 7, 9, 10 i 21 sprostować wadliwości w tłumaczeniu z niemieckiego oryginału ust. państw.

w §. 13. wykreślić wyrazy „za zwrotem kosztów wydobycia", ponieważ właściciel pola naftowego zakłada odbudowę pomocniczą we własnym wyłącznie interesie a zatem słusznem jest, ażeby wszystkie z tem połączone koszta ponosił;

w §. 14. wykreślić wyrazy „właściciel gruntu lub pola naftowego" w pierwszym ustępie, jako też cały drugi ustęp, ponieważ nie ma powodu, dla któregoby na właścicielu wydzierżawionego gruntu pod kopalnię, a nie będącego samemu przedsiębiorcą górniczym, ciążyć miał obowiązek zawiadamiać władze o zamierzonem otworzeniu ruchu kopalni.

Ustęp końcowy §. 14. zmienić w sposób następujący: „Samo poszukiwanie za minerałami w §. 1. wymienionymi, o ile takowe nie jest wykonywane szybem kopanym, otworem świdrowym lub chodnikiem podziemnym, nie ma być uważanem jako odbudowa kopalni". Potrzeba tej zmiany leży w trudności określenia granicy pomiędzy poszukiwaniem w powyższy sposób, a odbudową kopalni w ścisłem tego słowa znaczeniu.

W §. 22. dodać bezpośrednio przed wyrazem „uzdolnienie" wyrazy „przynajmniej praktyczne", ze względu na brak teoretycznie uzdolnionych kierowników kopalń.

W §. 32. dodać w konsekwencyi ze zmianą ostatniego ustępu §. 14. wyrazy, „przy poszukiwaniu (§. 14)" a w §. 33. zmienić wyrazy: „wydobywanie minerałów w §. 1. wymienionych" na wyrazy „poszukiwanie za minerałami w §. 1. wymienionymi, o ile jest wykonywanem szybem, chodnikiem podziemnym lub otworem świdrowym (§. 14) jakoteż wydobywanie rzeczonych minerałów".

§. 49. wykreślić zupełnie, ponieważ obciążenie właścicieli gruntów lub pola naftowego taką odpowiedzialnością nie znajduje usprawiedliwienia, a dla właścicieli mniejszych posiadłości mogłoby stać się powodem dotkliwych krzywd.

Ze względu na wyłuszczone powyżej powody komisya górnicza wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Ustawę pod ·/.

II. Następujące rezolucye:

1) Wzywa się c. k. Rząd, ażeby w drodze właściwej spowodował zmianę postanowień dotyczących opodatkowania przedsiębiorstw mających na celu wydobywanie nafty, wosku ziemnego i t. p minerałów żywicznych w ten sposób, iżby ciążący na nich obecnie podatek zarobkowy zastąpionym został opłatą od przestrzeni na wzór miarowego (Massengebühr), a podatek dochodowy wymierzonym był przez władze skarbowe nie inaczej, jak w porozumieniu z właściwą władzą górniczą, podług przepisów dekretu Ministerstwa Skarbu z 22. Marca 1864 L. 15.221.

2) Wzywa się c. k. Rząd, ażeby w drodze ustawodawczej spowodował zmianę § 17. powszechnej ustawy górniczej z 22. Maja 1854 w tym kierunku, ażeby w kopalniach naftowych i w odległości 38 metrów od takowych nie wolno było prowadzić poszukiwań za minerałami zastrzeżonemi bez zezwolenia właściciela gruntu.

Przewodniczący:

Gorayski w. r.

Sprawozdawca:

A. Chamiec w. r.

Z Drukarni Ludowej we Lwowie.

Ustawa

z dnia .... dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem regulująca prawo do wydobywania minerałów, które mogą służyć do użytku jako zawierające żywicę ziemną.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam na podstawie przepisów zawartych w ustawie państwowej z dnia 11. Maja 1884 Dz. u. p. Nr. 71 co następuje:

I. Postanowienie ogólne.

§. 1.

W Królestwie Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem żywice ziemne, w szczególnosci nafta, (olej ziemny, olej skalny, petroleum, ropa) wosk skalny, (ozokeryt, wosk ziemny) asfalt, jakoteż minerały, które dla zawartości żywic ziemnych (bitumu) mogą służyć do użytku, ulegają, z wyjątkiem bitumenicznych węgli kamiennych, prawu rozporządzalności właściciela gruntu.

Uprawnienia górnicze na te minerały, nadane już na podstawie przepisów górniczych, utrzymuje się w mocy i ma do tychże zastósowanie powszechna ustawa górnicza z dnia 23. Maja 1854 Dz. u. p. Nr. 146 (§. 1. ustęp 1. i 3. ustawy państwowej).

II. O polach naftowych.

1. O utworzeniu pola naftowego.

§. 2.

Na nieruchomościach, które stanowią przedmiot wpisu do ksiąg hipotecznych, jakoteż na części takiej nieruchomości, prawo wydobywania minerałów w §, 1. wymienionych, może być odłączonem od prawa własności.

Odłączenie uskutecznia się przez sądownie lub notaryalnie uwierzytelnione oświadczenie właściciela, że prawo wydobywania minerałów w §. 1. wymienionych ma być na przyszłość oddzielonem od dotyczącego gruntu i przez utworzenie dla oddzielić się mającego prawa wydobywania wykazu hipotecznego w osobnej księdze publicznej, księdze naftowej.

Utworzenie tego wykazu hipotecznego uskutecznia się na podstawie powyższego oświadczenia właściciela i urzędowego potwierdzenia

Starostwa górniczego, że w dotyczącym gruncie znajdują się minerały w §. 1. oznaczone.

Wyłączone prawo wydobywania stanowi samoistny przedmiot majątkowy i ma prawną własność rzeczy nieruchomej. Może ono aktami prawnemi między żyjącymi i na wypadek śmierci być pozbytem i obciążonem.

Nabycie, przeniesienie, ograniczenie i zniesienie praw rzeczowych na wyłączonem prawie wydobywania uskutecznia się tylko przez wpisanie do księgi naftowej.

Ta powierzchnia gruntu, względem której prawo wydobywania zostało wyłączonem, nazywa się polem naftowem (§. 2 ust. państw.).

§. 3.

Do księgi naftowej, do wpisów w niej uskutecznić się mających i do przestrzegać się mającego postępowania w sprawach księgi naftowej, ma analogiczne zastosowanie powszechna ustawa o księgach gruntowych z dnia 25. Lipca 1871. Dz. ust. państw. Nr. 95 (§. 3. ust. państwa).

§. 4.

Przy oddzieleniu prawa wydobywania minerałów w §. 1. wyszczególnionych od prawa własności gruntu, mają być analogicznie zastosowane przepisy ustawy z dnia 6. Lutego 1869 Dz. u. p. Nr. 18. w ten sposób, że protest wierzyciela przeciw zamierzonemu odłączeniu może przez władzę tabularną jako bezskuteczny być uznanym, jeżeli wedle urzędowego poświadczenia Starostwa górniczego utworzyć się mające pole naftowe czyni możliwem racyonalne wydobywanie minerałów w §. 1 wymienionych i jeżeli przez odłączenie bezpieczeństwo wierzytelności z przyczyny, której protest wniesiono, według postanowień §. 1374 p. k. u. c. nie jest zagrożonem. (§. 4. ust. państw.).

§. 5.

Do podania o odłączenie, które w myśl §. 13. ustawy z dnia 6. Lutego 1869. Dz. u. p. Nr. 18. ma być wniesione do władzy tabularnej, ma być dołączoną mapa sytuacyjna według rozmiaru katastralnego z oznaczeniem punktu odkrywki, granic pola, przedmiotów na powierzchni do oryentowania się służących i południka.

Dokładność tej mapy musi być potwierdzoną przez władzę górniczą.

Oprócz tego należy podać nazwę, pod którą pole naftowe ma być w księdze naftowej wciągnięte.

2. O połączeniu, podziale i wymianie.

§. 6.

Na podstawie sądownie lub notaryalnie uwierzytelnionego oświadczenia można dwa lub więcej graniczących ze sobą pól naftowych połączyć w jedną nową prawną całość, jeżeli na dotyczących polach

naftowych nie ciężą żadne prawa rzeczowe, lub dostarczony został dowód zezwolenia posiadających prawo rzeczowe.

W ostatnim wypadku musi być także przedłożona umowa z posiadającymi prawo rzeczowe, mianowicie co do stopnia pierwszeństwa w jakim przejść mają ciężary na połączone pole w tym razie, jeżeli połączone pole naftowe ma przejść na własność pojedynczej fizycznej lub niefizycznej osoby (gwarectwa, towarzystwa akcyjnego i t. d.) i przeto tylko jako całość ma być obciążone, a na pojedynczych polach naftowych ciężą rozmaite prawa rzeczowe lub te same prawa rzeczowe, lecz w innym porządku; we wszystkich innych wypadkach zaś umowa co do stósunku udziałów, w jakim uczestniczyć ma każde z połączyć się mających pól naftowych w ciężarach połączonego pola.

Wierzyciele, którzy wnoszą protest przeciw połączeniu, względnie przeciw umowie zawartej z większością posiadaczy prawa rzeczowego co do stopni pierwszeństwa lub stósunku udziałów, muszą, jeżeli ich wierzytelność wpisaną jest z pewnym co do kwoty oznaczonym kapitałem, przyjąć spłatę nawet wtenczas, gdyby termin spłacenia ich wierzytelności jeszcze nie nadszedł, wszelako zastrzega się dla nich osobiste prawo do wynagrodzenia szkody przez przedwczesną spłatę poniesionej. (§. 5. ust. państw.).

§. 7.

Co do realnego podziału pola naftowego i zamiany części pól pomiędzy graniczącemi ze sobą polami naftowemi, ma ustawa z dnia 6. Lutego 1869. Dz. ust. państw. Nr. 18. analogiczne zastósowanie.

Wymaganego wedle §§. 9. i 10. tej ustawy dowodu, że przez zamianę zostanie osiągnięte zaokrąglenie lub lepsze zagospodarowanie posiadłości osób uskuteczniających zamianę, dostarczyć należy przez przedłożenie w tej mierze urzędowego poświadczenia Starostwa górniczego (§. 6 ust. państw.).

§. 8.

Do podania o połączenie dwóch lub kilku graniczących ze sobą pól naftowych, o realny podział pola naftowego lub o zmianę części pól pomiędzy graniczącemi ze sobą polami naftowemi, które to podanie wnieść należy do właściwej władzy tabularnej, musi być dołączoną sporządzona według rozmiaru katastralnego mapa sytuacyjna pola połączyć lub podzielić się mającego lub też części pól przedmiotem zamiany będących.

Jeżeli chodzi o połączenie lub podział, wymienić należy w podaniu także nazwę, pod którą połączone pole lub oddzielona część pola wpisaną być ma do księgi naftowej.

3. O odjęciu pól naftowych.

§. 9.

Jeżeli urzędownie sprawdzonem zostanie, że właściciel pola naftowego swoje kopalnie trwale i w takim stopniu zaniedbuje, iż przez to niebezpieczeństwo dla osób lub dobra powszechnego powstać może

albo powstało, i pomimo wezwania dwukrotnego nie uczyni zadość przepisom górniczo-policyjnym, ma Starostwo górnicze orzec odjęcie pola naftowego, a gdy orzeczenie to stanie się prawomocnem, wdrożyć egzekucyjne oszacowanie i sprzedaż pola naftowego.

Przy tem postępować należy w myśl §§. 254—258 powszechnej ustawy górniczej.

Na podstawie przeprowadzonej egzekucyjnej sprzedaży, wchodzi nabywca we wszystkie prawa i obowiązki poprzedniego właściciela pola naftowego. Gdy zajdzie który z wypadków przewidzianych w §. 259 powszechnej ustawy górniczej, natenczas należy uznać pole naftowe jako zniesione, zarządzić wykreślenie tegoż w księdze naftowej i zawiadomić o tem posiadaczy praw rzeczowych.

Jeżeli właściciel pola naftowego oświadczy przed władzą tabularną, że je opuszcza, natenczas zastosować należy postępowanie w §§. 263—265 powszechnej ustawy górniczej przepisane.

Przy każdem wykreśleniu pola naftowego mają być wreszcie przestrzegane także postanowienia §§. 266 i 267 powszechnej ustawy górniczej (§. 12. ust. państw.).

III. O odbudowach pomocniczych.

§. 10.

Właściciel pola naftowego ma prawo w celu korzystniejszego prowadzenia swej kopalni zakładać w kopalniach, mających na celu wydobywanie minerałów w §. 1. oznaczonych i na wszelkich gruntach innych właścicieli odbudowy pomocnicze, o ile to ruchowi obcej kopalni nie przeszkadza ani zagraża (§. 7. ustęp 1. ust. państw.).

§. 11.

Jeżeli uprawniony do wydobywania minerałów w §. 1. wymienionych, w którego odbudowach lub gruntach ma być założona odbudowa pomocnicza, sprzeciwia się uczynić zadość obowiązkowi zezwolenia na nią, rozstrzyga o tem Starostwo górnicze (§. 7. ustęp 2. ust. państw.).

§. 12.

Uprawniony do odbudowy pomocniczej musi całkowicie wynagrodzić wszelką szkodę, jaka w obcym gruncie lub polu naftowem przez odbudowę będzie wyrządzoną (§. 7. ustęp 3. ust. państ.).

§. 13.

Minerały (§. 1), wydobyte przy założeniu odbudowy pomocniczej na gruncie lub w polu naftowem innego uprawnionego, należą do właściciela tegoż gruntu lub pola naftowego i winny być temuż wydane.

IV. O ruchu i zarządzie.

§. 14.

Uprawniony do wydobywania minerałów w §. 1. wymienionych obowiązanym jest co najmniej na cztery tygodnie przed zamierzonem otwarciem ruchu kopalni donieść o tem władzy górniczej.

Podanie zawierać ma:

1. Imię i nazwisko i miejsce zamieszkania uprawnionego, a ewentualnie także wykonującego prawo wydobywania;

2. dowód uprawnienia do wydobywania nafty;

3. dokładne oznaczenia miejsca przedsiębiorstwa, przestrzeni gruntu, na którą ono się rozciąga, i jej granic.

Do tego podania należy także dołączyć uwierzytelniony przez władzę górniczą odrys mapy sytuacyjnej w myśl §. 5. władzy hipotecznej przedłożonej lub też szkic sytuacyjny w rozmiarze katastralnym. sporządzony przez zaprzysiężonego miernika albo autoryzowanego przez władzę inżyniera górniczego.

Samo poszukiwanie za minerałami w §. 1. wymienionymi, o ile nie jest wykonywane szybem kopanym, chodnikiem podziemnym lub otworem świdrowym nie ma być uważanem jako odbudowa kopalni.

§. 15.

Władza górnicza winna zakazać otwarcia robót w kopalni, jeżeli wymiar płaszczyzny tejże pod względem kształtu i rozległości obszaru nie dozwala wprowadzenia racyonalnego ruchu.

§. 16.

Roboty w kopalni tylko według planu odbudowy prowadzone być mogą.

Plan odbudowy winien być przez uprawnionych do wydobywania władzy górniczej na jej żądanie przedłożony i może być przez nią poddany zbadaniu, które się jednak ogranicza jedynie do względów górniczno policyjnych (§. 34).

Wynik tego badania oznajmić ma władza górnicza uprawnionemu do wydobywania najdalej w przeciągu czterech tygodni.

§. 17.

Jeżeli władza górnicza sprzeciwia się planowi odbudowy, natenczas zażąda od uprawnionego do wydobywania lub jego pełnomocnika wyjaśnienia lub zmiany zakwestyonowanego postanowienia odbudowy, albo też. w danych okolicznościach, zawezwie go do rozprawy.

Jeżeli porozumienie na tej drodze nie nastąpi, rozstrzygnie Starostwo górnicze, czy lub z jakiemi zmianami przedłożony plan odbudowy może być wykonanym.

§. 18.

Urzędownie zatwierdzony plan odbudowy może w zasadzie być zmieniony tylko za przyzwoleniem władzy górniczej, względnie Starostwa górniczego.

Gdyby jednak w skutek nieprzewidzianych zdarzeń okazały się bezzwłocznie potrzebnemi zmiany takiego planu odbudowy, natenczas wystarczy doniesienie o nich władzy górniczej przez kierownika odbudowy w przeciągu najbliższych 3 dni.

§. 19.

Jeżeli odbudowa kopalni prowadzoną jest niezgodnie z planem odbudowy urzędownie zatwierdzonym, władza górnicza może w razie potrzeby wstrzymać taką odbudowę.

§. 20.

Jeżeli uprawniony do wydobywania chce zastanowić odbudowę w kopalni, donieść ma o tem co najmniej na cztery tygodnie przedtem władzy górniczej.

Jeżeli odbudowa w skutek nieprzewidzianych zdarzeń już w krótszym czasie lub natychmiast musi być wstrzymaną, należy przedłożyć dodatkowe doniesienie o tem najdalej w przeciągu 3 dni po wstrzymaniu odbudowy.

§. 21.

Każdy uprawniony do wydobywania jest obowiązanym postarać się o dokładne, w dwóch egzemplarzach, wedle prawideł miernictwa górniczego prowadzone mapy swych robót górniczych i o regularne na nich oznaczanie postępu tych robót.

Jeżeli nie dopełnia tego obowiązku, lub istniejąca mapa górnicza okaże się niedokładną i nie dosyć pewną, może władza górnicza zarządzić założenie i uzupełnienie dokładnej mapy górniczej na koszt uprawnionego do wydobywania.

W jakich okresach czasu uzupełnienie to nastąpić musi, postanowi władza górnicza.

Jeden egzemplarz mapy górniczej ma być władzy górniczej do jej użytku oddany, drugi zaś przechowany w kopalni lub w braku tamże odpowiedniego miejsca, u kierownika odbudowy.

§. 22.

Ruch prowadzony być może tylko pod kierunkiem, nadzorem i odpowiedzialnością osób, za uzdolnionych do tego uznanych. (§. 23).

§. 23.

Uprawniony do wydobywania wskazać ma władzy górniczej osoby przyjęte do kierownictwa i nadzoru odbudowy.

Osoby te są obowiązane udowodnić swoje przynajmniej praktyczne uzdolnienie do poruczonych im czynności. Dopiero po uznaniu uzdolnienia ich ze strony władzy górniczej, wolno pomienionym osobom objąć poruczone im czynności.

§. 24.

Jeżeli odbudową kieruje i takową nadzoruje osoba, której uzdolnienie w tym względzie nie zostało uznanem, albo która okazała się niezdolną, władza górnicza może zażądać bezzwłocznego jej oddalenia i w razie potrzeby powstrzymać odbudowę w dotyczącej kopalni na czas tak długi, dopóki nie będzie przyjętą osoba uznana za uzdolnioną.

§. 25.

Osoby, które objęły kierownictwo i nadzorowanie odbudowy, są odpowiedzialne za zachowanie urzędownie zatwierdzonego planu od-

budowy, jakoteż, o ile ustawa nie wkłada wyraźnie tego obowiązku na kogo innego, za przestrzeganie wszystkich przepisów i rozporządzeń w ustawie zawartych lub w granicach tejże wydanych.

§. 26.

Uprawniony do wydobywania, mieszkający za granicą, winien ustanowić pełnomocnika w kraju zamieszkałego i wskazać go władzy górniczej, który za niego wszystkie urzędowe doręczenia z wszelkimi skutkami prawnymi odbierać i tegoż wobec władz i zarządu kasy brackiej zastępować ma.

Jeżeli on na wezwanie władzy górniczej tego obowiązku w przeciągu 90 dni nie dopełni, może władza górnicza aż do chwili wymienienia pełnomocnika przez uprawnionego do wydobywania, ustanowić na niebezpieczeństwo i koszt tegoż ostatniego zastępcę do przyjmowania urzędowych doręczeń z wszelkimi skutkami prawnymi.

§. 27.

Obowiązkiem kierownika odbudowy jest towarzyszyć delegatom władzy górniczej z urzędu zwiedzającym kopalnię i udzielać im na żądanie wyjaśnień o odbudowie.

§. 28.

Zażądane do użytku urzędowego wykazy statystyczne winny być władzy górniczej w właściwym czasie dostarczone.

V. O prawnych stosunkach spólników prawa wydobywania.

§. 29.

Stosunki prawne dwóch lub kilku spólników prawa wydobywania oceniać należy według umowy między nimi zawartej lub innego oświadczenia woli, a w braku tegoż według ogólnych przepisów prawnych.

Kilku spólników pola naftowego uregulować mogą swoje stosunki prawne także wedle postanowień §§. 137 — 167 powszechnej ustawy górniczej z dnia 23. Maja 1854 Dz. u. p. Nr. 146.

Podział majątku gwareckiego dopuszczalny jest jednak odmiennie od §. 140 powsz. ust. górn. tylko na 100 kuksów, a zamiast zanotowania utworzenia gwarectwa w księdze górniczej w myśl §. 137. ustęp 2. powsz. ust. górn. ma takowe być uskutecznionem w księdze naftowej.

We wszystkich wypadkach, w których kilka osób prowadzi odbudowę minerałów w §. 1. wymienionych, są one obowiązane, o ile zastępstwo tychże nie jest ustawą unormowanem, dokumentem notaryalnie lub sądownie uwierzytelnionym ustanowić pełnomocnika w kraju zamieszkałego, który jest upoważnionym do odbierania z zupełnym prawnym skutkiem wszystkich do spólników wystosowanych doręczeń urzędowych i do zastępowania tychże wobec władz i kasy brackiej (§. 8. ust. państw.)

W razie niedopełnienia tego obowiązku na wezwanie władzy górniczej w przeciągu 90 dni, ma być zastósowany ustęp 2. §. 26.

VI. O prawnych stosunkach pomiędzy uprawnionymi do wydobywania a właścicielami gruntu.

1. O odstąpieniu gruntu.

§. 30.

Jeżeli do prowadzenia odbudowy kopalni należącej do właściciela pola naftowego, mianowicie dla założenia dróg, mostów, ścieżek, kolei żelaznych, kanałów, ścieków wodnych, rynien do oleju, stawów lub odbudów pomocniczych koniecznem jest użycie obcego gruntu, musi właściciel gruntu odstąpić takowy na ten cel właścicielowi pola naftowego przy zastósowaniu §§. 99 i 100 powsz. ust. górn.

Jeżeli strony nie mogą się porozumieć co do odstąpienia gruntu lub co do wynagrodzenia, należy postąpić wedle §§. 101—103 powsz. ust. górn. (§. 10. ust. państw.)

2. O wynagrodzeniu za uszkodzenia posiadłości gruntowej.

§. 31.

Względem wynagrodzenia za uszkodzenia powierzchni gruntu, obowiązują, o ile nie istnieje osobna umowa między stronami interesowanemi, zasady pow. ustawy górniczej z dnia 23. Maja 1854. Dz. u. p. Nr. 146. (§. 11. ust. państw.)

VII. O prawnych stosunkach pomiędzy uprawnionymi do wydobywania a ich urzędnikami, dozorcami, robotnikami, tudzież o kasach brackich.

§. 32.

Postanowienia dziewiątego rozdziału pow. ustawy górniczej z dnia 23. Maja 1854. Dz. u. p. Nr. 146. „O stosunkach posiadaczy kopalń do urzędników i robotników“ i odnoszące się do nich §§. 247. i 248. powsz. ust. górn., dalej postanowienia dziesiątego rozdziału powsz. ustawy górniczej „O kasach brackich“ mają mieć zastósowanie przy poszukiwaniu (§. 14.) i wydobywaniu minerałów w §. 1. wymienionych (§. 9. ust. państw.)

VIII. O policyi górniczej.

§. 33.

Poszukiwanie za minerałami w §. 1. wymienionymi, o ile jest wykonywane szybem, chodnikiem podziemnym lub otworem świdrowym (§. 14.) jakoteż wydobywanie rzeczonych minerałów, zostaje pod nadzorem policyjnym władz górniczych, które są powołane do załatwienia spraw niniejszą ustawą im przekazanych.

Pierwszą instancyą w sprawach górniczych jest urzędnik okręgowy górniczy, o ile nie ma innego postanowienia.

Postępowanie władz górniczych normują §§. 226—234 pow. ust. górn. ze zmianami ustawą z dnia 21. Lipca 1871. Dz. u. p. Nr. 77. poczynionemi.

§. 34.

Nadzór policyjny władz górniczych rozciąga się na bezpieczeństwo robót wykonanych w kopalni, opiekę nad życiem i zdrowiem

robotników, na ochronę powierzchni gruntu w interesie bezpieczeństwa osób, mienia i publicznej komunikacyi, i na zabezpieczenie przeciw szkodliwemu dla ogółu oddziaływaniu kopalni.

§. 35.

Starostwo górnicze wydać może dla całego swego okręgu administracyjnego, lub dla pojedynczych części tegoż, rozporządzenia policyjne dotyczące przedmiotów w §. 34. określonych.

Obwieszczenie tych rozporządzeń nastąpi w dzienniku ustaw i rozporządzeń krajowych i w urzędowym dzienniku krajowym.

§. 36.

Jeżeli w kopalni zachodzi niebezpieczeństwo w kierunkach w §. 34. wskazanych, lub wydarzy się, czy to wewnątrz kopalni czy na powierzchowni, nieszczęśliwy wypadek, który spowodował śmierć lub ciężkie uszkodzenie jednej lub więcej osób, natenczas władza górnicza przeprowadzi z przyzwaniem w razie potrzeby politycznej władzy powiatowej potrzebne dochodzęnia, i wyda odpowiednie zarządzenia policyjne.

W razie niebezpieczeństwa ze zwłoki, ma władza, której siedziba jest bliższą miejsca wypadku, lub ta, która o niebezpieczeństwie lub wypadku pierwej otrzymała wiadomość, poczynić zarządzenia nie cierpiące zwłoki i mieć staranie o bezzwłoczne tychże wykonanie.

Co do dalszych zarządzeń należy postępować według przepisu w poprzednim ustępie wskazanego.

§. 37.

Policyjne zarządzenia wydane na podstawie §. 36. mają być uprawnionemu do wydobywania lub jego zastępcy przez doręczenie rozporządzenia władzy oznajmione.

W razie niebezpieczeństwa ze zwłoki wystarcza pisemny nakaz delegata władzy do kierownika odbudowy lub tegoż zastępcy.

Delegat władzy górniczej udziela tego nakazu przez wpisanie go do księgi objazdowej, która w tym celu przy każdej kopalni założoną być ma.

Jeżeli zachodzi potrzeba obwieszczenia go robotnikom, to takowe ma być uskutecznione przez odczytanie i przybicie go w stosownem miejscu.

§. 38.

Wszystkie koszta spowodowane wykonaniem zarządzeń i środków w §. 36. wskazanych, ponosi uprawniony do wydobywania w dotyczącej kopalni z zastrzeżeniem prawa odszkodowania do osób trzecich, na których ciąży wina nieszczęścia.

§. 39.

Uprawniony do wydobywania dostarczyć winien potrzebnych do wykonania tych zarządzeń robotników i środków pomocniczych.

W razie wypadków nieszczęśliwych lub wypadków wspólnego niebezpieczeństwa, posiadacze sąsiednich kopalni są obowiązani do niesienia pomocy.

§ 40.

Jeżeli zarządzenia policyjne wydane na podstawie §. 36. nie zostaną w oznaczonym czasie wykonane, może władza górnicza, nie wykluczając postępowania karnego (§. 47.), zarządzić wykonanie tychże na koszt uprawnionego do wydobywania.

Władza górnicza może zażądać w tym celu od uprawnionego do wydobywania zaliczek i w razie potrzeby ściągnąćje w drodze politycznej egzekucyi.

§. 41.

Skoro w jakiej kopalni zachodzi niebezpieczeństwo ze względów w §. 34. wskazanych, winien kierownik kopalni lub jego zastępca donieść o tem bezzwłocznie władzy górniczej, politycznej władzy powiatowej i władzy sprawującej policyę miejscową.

§. 42.

Takie same doniesienie należy uczynić, jeżeli w kopalni wewnątrz lub na powierzchni ziemi wydarzy się nieszczęśliwy wypadek który spowodował śmierć lub ciężkie uszkodzenie jednej lub więcej osób.

X. Postanowienia karne.

§. 43.

Karanie za przekroczenia przepisów tej ustawy, należy, o ile nie mają do nich zastosowania postanowienia ogólnej ustawy karnej, do zakresu Starostwa górniczego, a w ostatniej instancyi do Ministerstwa rolnictwa.

§. 44.

Odmówienie żądanych przez delegata władzy górniczej objeżdżającego w charakterze służbowym kopalnię (§. 27.) wyjaśnień o odbudowie w kierunku górniczo-policyjnym i niedostarczenie pomimo wydanego upomnienia w stosownym czasie statystycznych wykazów, wedle §. 28. przedłożyć się mających, karane będzie grzywną 5 do 10 zł. w. a.

§. 45.

Karze od 10 do 50 zł., a w razie powtórnym do 100 zł. podlega:

1. zaniechanie wskazania pełnomocnika (§§. 26. i 29.);

2. przyjęcie zarządu odbudowy lub nadzoru robót bez poprzedniego uznania uzdolnienia ze strony władzy górniczej (§. 23.);

3. wstrzymanie odbudowy bez poprzedniego zawiadomienia lub w razie nieprzewidzianych wypadków bez następnego doniesienia (§. 20.);

4. zaniedbanie sporządzenia lub prawidłowego uzupełnienia mapy kopalni (§. 21.).

5. zaniechanie prowadzenia księgi objazdowej (§. 37.).

§. 46.

Karze od 50 do 100 zł., a w razie powtórnym do 200 zł. podlega dalej:

1. Odbudowa kopalni bez poprzedniego doniesienia (§. 14.);

Oprócz tego ma władza górnicza odbudowę bez poprzedniego doniesienia prowadzoną natychmiast wstrzymać.

2. Odbudowa kopalni bez planu lub nieprzedłożenie planu odbudowy na wezwanie władzy górniczej (§. 16.);

3. samowolne odstąpienie od urzędownie zatwierdzonego planu odbudowy bez doniesienia o tem w właściwym czasie (§. 18.);

4. dalsze prowadzenie odbudowy pomimo zarządzonego przez władzą górniczą wstrzymania tejże (§. 19.);

5. odbudowa kopalni bez ustanowienia uznanego odpowiedzialnego kierownika robót, jako też przyjęcie do kierowania i nadzoru odbudowy osób, których władzy górniczej nie wymieniono, lub których uzdolnienie przez tę władzę nie zostało uznanem (§§. 22., 23., i 24.);

6. zaniechanie poleconego obwieszczenia zarządzenia górniczo-policyjnego (§. 37.);

7. zaniechanie doniesienia o zaszłem w kopalni niebezpieczeństwie lub nieszczęśliwym wypadku (§§. 41. i 42).

8. odmowa dostarczenia pomocy w nieszczęśliwych wypadkach lub w wypadkach wspólnego niebezpieczeństwa (§. 39.).

§. 47.

Przekroczenia przepisów górniczo-policyjnych przez Starostwo górnicze wydanych lub zarządzeń górniczo-policyjnych na podstawie §. 36. poczynionych, będą karane grzywną od 5 do 100 zł., a w razie powtórnym do 200 złr.

§. 48.

O nałożonej grzywnie ma być w każdym razie uwiadomiony także właściciel gruntu lub pola naftowego z wezwaniem, ażeby dołożył starań względem przestrzegania środków bezpieczeństwa.

Jeżeli wydane zarządzenia nie zostaną wykonane, a zachodzą okoliczności w §. 9. wskazane, orzec ma Starostwo górnicze odjęcie pola naftowego.

§. 49.

Nałożone grzywny mają być uiszczone w Starostwie górniczem i wpływają do kasy brackiej, do której kopalnia należy.

XI. Postanowienia przejściowe.

§. 50.

O kopalniach minerałów w §. 1. wymienionych, które z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy już są w ruchu, donieść należy, o ile one nie podlegają w myśl §. 1. ogólnej ustawie górniczej, w przeciągu 6ciu miesięcy władzy górniczej.

Względem kopalń do tego terminu nie zgłoszonych, a będących w ruchu, postąpi władza górnicza w myśl §. 46. punkt 1.

W tymże samym okresie czasu należy dla tych kopalni przedłożyć władzy górniczej także plan ruchu wymogom ustawy odpowiadający i wymienić tejże osoby do kierownictwa i nadzoru robót przyjęte.

§. 51.

Jak długo kopalnia nie należy do kasy brackiej, ma Starostwo górnicze grzywny złożone u tegoż w myśl §. 48 na rzecz przyszłej kasy brackiej, (§. 32.) korzystnie, z zabezpieczeniem pupilarnem lokować.

Postanowienie końcowe.

§. 52.

Wykonanie ustawy niniejszej poruczam Moim Ministrom rolnictwa, sprawiedliwości, spraw wewnętrznych i skarbu.